

इदानीं वेदोक्ताचार एव पुंसां मिहामुत्र संमानहेतुरित्याह ॥ कुलीनमिति ॥ पुरुषमानिनं अधीरमिति यावत् ॥ चारित्र्यं वेदानुमताचारः संपन्नः सत्कुलीनत्वादि ख्यातिं ख्यापयति असंपन्नश्चाकुलीनत्वादीति भावः ॥ ४ ॥ किंच त्वत्संमताचारांगीकारे सर्वथानर्थप्राप्तिरेवेत्याह ॥ अनार्य इत्यादि ॥ आर्यसंस्थानस्तसदृशः शुचिः शुचिरिव भासमान इति शेषः ॥ लक्षण्यवल्लक्षणयुक्तवद्भासमानो भवति ॥ त्वदुक्ताचारव्यवहर्तेति शेषः ॥ ५ ॥ यदि अहं त्वदुपदिष्टं लोकसंकरकारकमधर्ममार्गं ॥ धर्मवेषेण युक्तोऽभिपत्स्ये तदा विधिवि वर्जितां श्रुत्याद्युक्तविधानरहितां क्रियां कृत्वा ॥ तत एव शुभं हित्वाऽशुभं प्राप्नुयामिति शेषः ॥ ६ ॥ तामेवाशुभप्राप्तिं दर्शयति ॥ कथ्येतयान इति ॥ चेतन इत्यर्थः ॥ लोकदूषणं पर

कुलीनमकुलीनं वार्ष्णेयपुरुषमानिनं ॥ चारित्र्यमेव व्याख्यातिशुचिं वा यदि वा शुचिं ॥ ४ ॥ अनार्यस्त्वार्यसंस्थानः शौचाद्वीनस्तथा शुचिः ॥ लक्षण्यवल्लक्षणयो दुःशीलः शीलवानिव ॥ ५ ॥ अधर्मधर्मवेषेण यद्यहं लोकसंकरं ॥ अभिपत्स्ये शुभं हित्वा क्रियां विधिवि वर्जितां ॥ ६ ॥ कथ्येतयानः पुरुषः कार्याकार्यविचक्षणः ॥ बहुमन्येत मां लोके दुर्वृत्तं लोकदूषणं ॥ ७ ॥ कस्य यास्याम्यहं वृत्तं केन वा स्वर्गमाप्नुयां ॥ अनया वर्तमानोऽहं वृत्त्या हीनप्रतिज्ञया ॥ ८ ॥ कामवृत्तो न्वयं लोकः कृत्स्नः समुपवर्तते ॥ यद्वृत्ताः संति राजानस्तद्वृत्ताः संति हि प्रजाः ॥ ९ ॥ सत्यमेवानृशंसंच राजवृत्तं सनातनं ॥ तस्मात्सत्यात्मकं राज्यं सत्ये लोकः प्रतिष्ठितः ॥ १० ॥

लोकदूषणमार्गालंबनं ॥ ७ ॥

अनया त्वदुपदिष्टया वृत्त्या ॥ हीना सत्यपरिपालनविषयिणी प्रतिज्ञा यस्यां तया वर्तमानः ॥ केन साधनेन स्वर्गमाप्नुयां न केनापि किंचेदं त्वदुपदिष्टवृत्तं कस्य किंसंबन्धि अहं यास्यामि ॥ यत्पित्रादिपुनः कस्यापि पित्रादि वृत्तानुसरणमेवं च येनास्य पितरो याता इति शास्त्रविहितमिति भावः ॥ ८ ॥ किंच त्वदुपदिष्टमार्गेति वृत्तं प्रथमतः कामवृत्तौ यथेष्टचारी स्यां तदनु अयं कृत्स्नो लोकस्तथा समुपवर्ततेत्यर्थः ॥ एवं निर्वधे कारणमाह यद्वृत्ता इति ॥ ९ ॥ तस्माच्च त्वदुपदिष्टस्य मार्गस्य सर्वलोकनाशकत्वेन शास्त्रीयमार्गालंबनमेवोचितमित्याह ॥ सत्यमिति ॥ अनृशंसं भूतानुकंपाप्रधानं ॥ सनातनं अनादि शास्त्रसिद्धं राजवृत्तंच सत्यमेव सत्यवचनमेव मुख्यो राजाचार इत्यर्थः ॥ यतो राजवृत्तं सत्यात्मकं तस्मात्तेषां राज्यमपि सत्यात्मकं सत्यैकप्रतिष्ठितं ॥ न केवलं राज्यमेवापि तु सर्वोपिलोकः सत्ये प्रतिष्ठितः ॥ १० ॥